

ZAKON O ZAPOSŁJAVANJU STRANIH DRŽAVLJANA I LICA BEZ DRŽAVLJANSTVA

"Sl. glasnik RS", br. 24/2009, 117/2011 i 56/2022

Član 1

(1) Ovim zakonom propisuju se posebni uslovi, kao i postupak i način zapošljavanja stranih državljana i lica bez državljanstva u Republici Srpskoj (u daljem tekstu: stranci).

(2) Strancem, u smislu stava 1. ovog člana, smatra se svako lice koje nema državljanstvo Republike Srpske, odnosno Bosne i Hercegovine, ili lice bez državljanstva.

Član 2

(1) Zaposlenjem, u smislu ovog zakona, smatra se zasnivanje radnog odnosa na neodređeno ili određeno vrijeme na osnovu ugovora o radu, kao i radno angažovanje na osnovu ugovora o obavljanju povremenih i privremenih poslova (u daljem tekstu: ugovor), kao i svaki drugi plaćeni rad.

(2) Zaposlenjem u smislu ovog zakona smatra se radno angažovanje naučnih, kulturnih i drugih radnika na osnovu ugovora o kulturnoj, poslovnoj i tehničkoj saradnji.

Član 3

(1) Poslodavcem, u smislu ovog zakona, smatra se pravno ili fizičko lice koje obavlja privrednu ili drugu djelatnost i zapošljava radnike na teritoriji Republike Srpske (u daljem tekstu: Republika).

(2) Poslodavcem, u smislu ovog zakona, smatra se i pravno lice koje radno angažuje radnike na osnovu ugovora o kulturnoj, poslovnoj i tehničkoj saradnji.

(3) U skladu sa propisima o radu i zapošljavanju, kao i kolektivnim ugovorima i opštim aktima poslodavaca, stranci zaposleni kod domaćih pravnih i fizičkih lica imaju ista prava, obaveze i odgovornosti po osnovu rada kao i zaposleni državljan Republike, ako međunarodnim sporazumima nije drugačije određeno.

Član 4

Pored opštih uslova utvrđenih zakonom, uslova određenih kolektivnim ugovorom i opštim aktima poslodavca, stranac mora da ispunjava i poseban uslov da ima radnu dozvolu za zaključivanje ugovora o radu izdatu od Zavoda za zapošljavanje Republike Srpske (u daljem tekstu: Zavod).

Član 5

(1) Radna dozvola je dozvola za plaćeni rad stranca (u daljem tekstu: radna dozvola).

(2) Radnu dozvolu za zaključivanje ugovora o radu sa strancem, na zahtjev poslodavca koji ga zapošljava, izdaje u obliku rješenja Filijala Zavoda nadležna prema sjedištu poslodavca, na osnovu utvrđene kvote radnih dozvola u Republici.

(3) Godišnju kvotu radnih dozvola za Republiku utvrđuje Zavod, uz saglasnost Vlade Republike Srpske.

(4) Radne dozvole utvrđene godišnjom kvotom izdaju se prvo za produženje već izdatih radnih dozvola, a zatim za novo zapošljavanje.

(5) Filijala Zavoda je dužna donijeti rješenje iz stava 2. ovog člana u roku od 15 dana od dana podnošenja zahtjeva.

Član 6

(1) Uz zahtjev za izdavanje radne dozvole poslodavac je dužan da priloži dokumentaciju u originalnom primjerku ili propisno ovjerenoj foto-kopiji, i to:

a) rješenje o registraciji nadležnog organa za obavljanje djelatnosti poslodavca,

b) podatke o strancu s kojim namjerava zaključiti ugovor o radu ili drugi odgovarajući ugovor, a naročito: ime i prezime, imena i prezimena roditelja, datum rođenja, pol, mjesto prebivališta i adresu stanovanja u zemlji porijekla, broj, datum i mjesto izdavanja važećih putnih isprava,

v) podatke o radnom mjestu ili vrsti posla, te uslovima rada,

g) obrazloženje o opravdanosti zapošljavanja stranca - opis posla na koji se stranac zapošljava i vrsta stručne spreme i stručnih znanja i kvalifikacija koji se traže za obavljanje tog posla,

d) ljekarsko uvjerenje o radnoj sposobnosti (samo prilikom prve radne dozvole), koje je izdala nadležna zdravstvena ustanova Republike Srpske, zemlja porijekla ili zemlja uobičajenog boravka stranca prevedeno od ovlašćenog sudskog prevodioca za strani jezik na jedan od jezika u službenoj upotrebi u Republici Srpskoj, u skladu sa zakonom, i

đ) ovjerenu kopiju pasoša, koja je ovjerena od strane nadležnog organa Republike Srpske ili zemlje porijekla, u skladu sa zakonom.

(2) Ukoliko Filijala Zavoda izda radnu dozvolu na osnovu ljekarskog uvjerenja o radnoj sposobnosti koje je izdala zemlja porijekla ili zemlja uobičajenog boravka stranca, stranac je dužan prije zasnivanja radnog odnosa priložiti Zavodu ljekarsko uvjerenje o radnoj sposobnosti koje je izdala nadležna zdravstvena ustanova Republike Srpske.

(3) Filijala Zavoda ne može izdati radnu dozvolu ako na evidenciji nezaposlenih u birou prema sjedištu poslodavca ima nezaposlenih lica odgovarajuće stručne srreme, koja ispunjavaju uslove tražene zahtjevom iz stava 1. tačka g) ovog člana, osim u slučajevima ako nezaposlena lica sa evidencije odbiju zaposlenje u traženoj struci.

(4) Izuzetno od stava 2. ovog člana, stranim ulagačima ili osnivačima privrednog društva, odnosno preduzeća sa sjedištem u Republici, filijala Zavoda će izdati radnu dozvolu bez obzira da li na evidenciji nezaposlenih ima lica koja ispunjavaju uslove tražene zahtjevom za izdavanje radne dozvole.

(5) Stranci koji obavljaju volonterski rad u humanitarnim organizacijama, udruženjima građana ili fondacijama oslobođeni su obaveze pribavljanja radne dozvole.

Član 7

(1) Protiv rješenja donesenog od nadležne filijale Zavoda u smislu člana 5. ovog zakona poslodavac može izjaviti žalbu direktoru Zavoda u roku od 15 dana od dana prijema rješenja.

(2) Direktor Zavoda je dužan da odluči po žalbi u roku od 30 dana od dana njenog podnošenja.

Član 8

Radna dozvola izdata po zahtjevu jednog poslodavca ne može se prenositi na drugog poslodavca u cilju obavljanja rada dužeg od punog radnog vremena.

Član 9

(1) Radna dozvola izdaje se za određeno radno mjesto i za određenu vrstu posla na tri mjeseca kraće od vremena važenja rutne isrrave.

(2) Radna dozvola ne može se izdati sa rokom važenja dužim od jedne godine.

Član 10

Radnu dozvolu za rad u Republici ne moraju imati sljedeće kategorije stranaca:

a) lica koja se imenuju na pozicije člana nadzornog odbora pravnog lica sa sjedištem u Republici osnovanog kao privredno društvo u većinskom vlasništvu pravnog, odnosno fizičkog lica, ako imenovanje nema karakter radnog odnosa, niti rad na tim pozicijama traje duže od ukupno tri mjeseca godišnje,

b) osnivači privrednog društva, odnosno preduzeća sa sjedištem u Republici koji u tom privrednom društvu, odnosno preduzeću obavljaju određene poslove, ako takav rad nema karakter radnog odnosa, niti traje duže od ukupno tri mjeseca godišnje,

v) univerzitetski nastavnici koje visokoškolske ustanove u Republici angažuju, naučnici na naučnom ili stručnom usavršavanju, naučnici koji su predstavnici međunarodnih organizacija, te naučnici koji učestvuju u sprovođenju naučnoistraživačkih projekata važnih za Republiku,

g) stručnjaci, nastavnici i predavači stranih kulturnih i obrazovnih institucija koji u Republici obavljaju svoj stručni posao u okviru programa kulturne i obrazovne saradnje,

d) civilni i vojni službenici vlada drugih država koji u Bosnu i Hercegovinu (u daljem tekstu: BiH) dolaze da rade na osnovu ugovora o saradnji sa organima BiH,

đ) članovi naučnih međunarodnih misija koji obavljaju istraživanja u BiH,

e) predstavnici vjerskih zajednica registrovanih u BiH dok obavljaju posao koji je isključivo u vezi sa vjerskom službom,

ž) strani dopisnici akreditovani u BiH ili izvještači stranih medija,

z) umjetnici i tehničko osoblje, odnosno autori i izvođači operskih, baletnih, dramskih i drugih pozorišnih priredbi ili koncertnih, likovnih i drugih kulturnih priredbi ili autori i izvođači u oblasti muzičke, muzičko-scenske, plesne i baletne umjetnosti, kao i prateće izvještačko, organizaciono i tehničko osoblje koje učestvuje u kulturnim radionicama, susretima i kolonijama, ako zbog toga u BiH ne borave duže od 30 dana neprekidno niti duže od ukupno tri mjeseca godišnje sa prekidima,

i) stranci koji na osnovu ugovora sa Savjetom ministara, Ministarstvom odbrane BiH, Ministarstvom pravde BiH ili Ministarstvom bezbjednosti BiH i Vladom Republike Srpske obavljaju poslove za potrebe odbrane, pravnog sistema ili bezbjednosti države ili se stručno usavršavaju u tim oblastima,

j) stranci koji u Republiku dolaze radi učestvovanja na sportskim i šahovskim priredbama,

k) stručnjaci u oblasti zaštite kulturne baštine, bibliotekarstva i arhivistike, ako zbog toga u Republici ne borave duže od 30 dana neprekidno niti duže od ukupno tri mjeseca godišnje sa prekidima,

l) stranci koje je uputio strani poslodavac, a koji omogućavaju stručno usavršavanje i obuku licima zaposlenim kod fizičkih ili pravnih lica sa sjedištem u Republici, u trajanju od ukupno tri mjeseca godišnje, lj) stranci kojima je odobren privremeni boravak u svrhu stručnog usavršavanja ili obuke, ako njihovo stručno usavršavanje ne traje duže od ukupno tri mjeseca godišnje,

m) stranci koji obavljaju poslove u vezi sa isporukom, montažom i servisom mašina ili opreme, ako njihov rad ne traje duže od 30 dana neprekidno niti duže od ukupno tri mjeseca godišnje sa prekidima,

n) stranci koji učestvuju na organizovanim naučnim stručnim skupovima i seminarima,

nj) stranci koji učestvuju na sajamskim ili izložbenim priredbama na kojima izlaže njihov poslodavac,

o) stranci zaposleni u cirkusima ili zabavnim parkovima, ako u BiH ne borave duže od tri mjeseca godišnje,

p) stranac sa kojim je državljanin Republike, odnosno BiH u braku ili vanbračnoj zajednici ili je dijete državljanina Republike, odnosno BiH, ako ima odobren boravak u BiH i

r) stranci koji u Republici imaju status redovnog učenika ili studenta kada obavljaju poslove privremenog karaktera u skladu sa propisima koji regulišu takvo obavljanje poslova.

(2) Stranci sa odobrenim stalnim boravkom u BiH, stranci sa odobrenom međunarodnom zaštitom u BiH i stranci sa odobrenom privremenom zaštitom imaju pravo na rad u Republici Srpskoj kao i njeni građani, bez obaveze pribavljanja radne dozvole

Član 11

(1) Radna dozvola prestaje da važi:

a) istekom roka važenja na koji je izdata i istekom godine dana od dana izdavanja,

b) neodobravanjem, prestankom ili otkazom privremenog boravka u BiH,

v) prestankom važenja ugovora o radu i

g) stavljanjem van snage radne dozvole.

(2) U slučajevima iz t. b), v) i g) stava 1. ovog člana radna dozvola prestaje da važi sa danom konačnosti rješenja.

(3) Zahtjev za produženje radne dozvole poslodavac je dužan da podnese u roku od 30 dana prije njenog isteka.

Član 12

(1) Strancu koji je pravosnažno osuđen za krivično djelo za koje se može izreći kazna zatvora ili mu je izrečena prekršajna sankcija, zaštitna mjera zabrane vršenja poziva, djelatnosti ili dužnosti, nadležna filijala Zavoda će rješenjem staviti van snage važeću radnu dozvolu i u roku od tri dana dostaviti je poslodavcu kod koga je stranac zaposlen i Republičkoj inspekciji rada.

(2) Nadležni sud dužan je da dostavi presudu ili rješenje iz stava 1. ovog člana nadležnoj filijali Zavoda.

(3) Protiv rješenja o stavljanju van snage radne dozvole poslodavac ili stranac mogu izjaviti žalbu ministru nadležnom za poslove rada u roku od 15 dana od dana prijema rješenja.

(4) Ministar nadležan za poslove rada o žalbi iz stava 3. ovog člana odlučuje rješenjem koje je konačno i protiv njega se ne može voditi upravni spor.

(5) Licu iz stava 1. ovog člana ne može se izdati nova radna dozvola prije isteka godine dana od dana oduzimanja radne dozvole.

Član 13

O izdatim radnim dozvolama Zavod vodi evidencije prema obilježjima po kojima vodi ostale evidencije koje su sastavni dio statističke evidencije Zavoda i koje moraju biti javne i transparentne.

Član 14

Nadzor nad primjenom odredaba ovog zakona vrši Republička inspekcija rada u skladu sa zakonom.

Član 15

(1) Novčanom kaznom od 500 do 50.000 KM kazniće se za prekršaj poslodavac, ako:

- a) zaposli stranca bez radne dozvole,
- b) sa strancem ne zaključi ugovor o radu, u skladu sa članom 2. ovog zakona,
- v) stranca rasporedi na poslove koji nisu u skladu sa radnom dozvolom i ugovorom o radu,
- g) radnu dozvolu izdatu strancu prenese na drugog poslodavca, protivno članu 8. ovog zakona i
- d) strancu produži rad nakon prestanka važenja radne dozvole, protivno članu 9. ovog zakona.

(2) Poslodavcu koji ponovi prekršaj iz stava 1. ovog člana, inspektor rada će izreći mjeru zabrane obavljanja djelatnosti, u trajanju do šest mjeseci.

(3) Za prekršaj iz stava 1. ovog člana kazniće se odgovorno lice kod poslodavca novčanom kaznom od 50 do 15.000 KM.

Član 16

Postupci za izdavanje radnih dozvola početi prije stupanja na snagu ovog zakona okončaću se prema propisima koji su važili do dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 17

Stupanjem na snagu ovog zakona prestaje da važi Zakon o zapošljavanju stranih državljana i lica bez državljanstva ("Službeni glasnik Republike Srpske", br 97/04, 96/05 i 123/06).

Član 18

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku Republike Srpske".